

ADMINISTRATIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuail din România.

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc și președintele notarilor.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Cuprinsul:

1 Spicuri în trecut și contribuții la noua Reformă Administrativă 2 Starea Notarului 3 Rolul primarilor în comunele rurale 4 Principiile călăuzitoare ale proiectului de lege pentru unificarea administrativă 5 Contabilitatea publică 6 Lipsă de armonie, sau Jocul de-a Administrația	7 Informațiuni 8 Soluțiuni și întrepreri administrative 9 Concurs 10 Publicațiuni 11 Apelul Reuniunii Notarilor 12 Modele și formulare pentru lucrări particulare notariale

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA.

NOTARIATUL

Biblioteca Universității

Cluj

p. u. _____
județul: _____

ABONAMENTUL:

Pe 1 an 150 Lei
Pe 1/2 an 75 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 și 20
și nu se înapoiază

TIPOGRAFIA LUDOVIC SZIKLAI, LUGOJ.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuailor din România.

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:

ALEXANDRU BUHA,

consilier orășanesc și președintele notarilor

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:

Dr. ALEXANDRU VASILIE

primnotarul orașului Lugoj.

Spicuri în trecut și contribuții la noua Reformă Administrativă.

În fosta ungarie încă în secolul XIII., XIV. au fost notari. Anonym a fost un simplu notar, iar Huycov Lenard, care a adus din Viena scrisoarea anuală adresată orașului Bartfa de împăratul Ladislau al V-lea, a fost consilier orășanesc.

Notarul comunal a fost sfătuitorul, apărătorul și aproape singurul om cu carte pe acele vremuri. — După 1514 aproape în fiecare comună s'a aflat notar, în fruntea administrației comunale, dar sub presiunea domnului feudal, ca și populația iobagă a comunelor. Administratorii timpurilor vechi au cunoscut valoarea funcției notariale și încetul cu încetul au năzduit a asigura vază pentru notarii comunelor, așa d. ex. Mihai Frater, primpretorul județului Bihor la anul 1812 a adresat următoarele cuvinte de recunoștință către antistia comunei Bereteul nou: „Cu încredere, dragoste și armonie trebuie să fiți, înțelegând aci și notarii din localitate, pe cari de aceia îi trimite aleși în comune, ca gândurile sucite ale primarilor, cari nu se știu nici exprima, să le adune la olaltă și să le pună în ordine dinaintea acestora” și tot acesta, la o conferință a dat următoarele instrucții notarilor din județ: „Fiind-că relativ la administrarea internă a comunelor notarii au cea mai mare ingerință, întrucât toate ordonanțele trec prin mâinile lor, ei trebuie să-și provadă și pe primari cu sfaturi bune și cu instrucții. E lucru știut, că primarii comunelor

fiind oameni cari se ocupă cu economia și adeseori neștiutori de carte nu ar putea nici înțelege, nici executa ordonanțele și nici nu ar putea diriga corect lucrările locuitorilor comunei, dacă relativ la toate acestea nu ar avea un anumit sfătuitor și conducător”. Dacă administratorii vechi au putut aprecia notarii acelor timpuri, nu'i-au putut aprecia indeajuns legiuitorii. — Până la 1848 notarul comunal, a cărui indispensabilitate dela conducerea comunei a fost simțită și de legiuitori, a fost lăsat la discreția domnilor feudali și a comunelor. După revoluție a urmat absolutismul, care a durat până la 1854 și care a pretins dela notari să fie numai „Gut gesinnt” și sânguincios în încassarea contribuțiilor publice, mai târziu epoca „Bachiană”, când notarii nu au mai fost aleși, și denumiți de autoritatea politică (1854—1860). După anul 1867 au început a se ocupa legiuitorii de regularea administrației și după 4 ani au dat naștere articolului XVIII. 1871 fără a se gândi, că păpușa, ce o pune în fruntea administrației comunale nu e în stare a conduce o comună, tot la notar aleargă după sfaturi, iar când o apucă năbădăile și arată poate capriciile primitive, nefiind capace de altceva, împiedcând astfel progresarea comunei, în fruntea căreia au fost puse. Prin art XXII-1886 puterea de conducere s'a trecut în mâinile primăriei comunale și astfel și notarului comunal 'i-s'a dat un loc mai apropiat de pregătirea lui însă

nu acela, pe care l'ar fi meritat încă din început.

S'a recunoscut și se recunoaște pretutindenea, că conducerea comunelor de fapt de notar s'a făcut și atunci, când „domnul primar“ era atotputernic și pe hârtie chiar capul comunei.

În fosta ungarie e explicabil pentru ce nu s'a încredințat notarului com. conducerea, prin faptul, că era ales, așa, că în comunele minoritare puteau ajunge ușor notari de un sânge cu poporul și fiind cam mare numărul astor fel de comune, după un timp ar fi putut fi periclitată siguranța statului, iar prin faptul, că mai mulți au fost puși pe aceeași treaptă s'a presupus, că dacă nu se zădărnicește, barem se denunță o acțiune periculoasă.

Astăzi, când suntem atât de departe de Anonym și alții ca el, când se pretinde dela notari atâta școală și cunoașterea atâtor legi, ar fi un păcat strigător la ceriuri să se pună notarul alături de primarul comunal, dela care nu se pretinde nici barem să știe scrie și ceti.

Astăzi, când notarii se muncesc, când sunt organele de control ale statului în comuna, nu mai împiedecă nimica pe legiuitorul modern, de a da notarului comunal rolul binemeritat de conducător al comunii sau comunelor, ce administrează, rol, pe care l'a jucat de atâtea vremuri și fără a'i fi fost încredințat de lege.

În vechiul Regat, conducerea faptică încă a fost și este în mâinile notarului, ba chiar în ale secretarului comunal, mai ales acolo, unde primarul este analfabetic și prin urmare deși poartă o grămadă de titluri (de ofițer al stării civile etc) e nevoit să pună degetul pe semnul crucii și să creadă, că ceia ce'i-s'a cetit, aceia este scris în hârtia pe care o întărește și certifică de exactitate

Când cineva e condamnat, 'i-se spune cauza pentru care e condamnat, dar bietul notar comunal condamnat a suferi brutalitatea unui analfabet, căruia zi de zi trebuie să'i dea instrucții, suferă pe nedrept, fără a i-se spune de undeva, că pentru ce e condamnat a suferi.

Dacă s'ar pretinde și dela primarul comunal, să aibe barem jumătate din pregătirea teoretică a notarului, s'ar mai putea pretinde ceva dela viitor, dar până când se coordonează

un plus cu un minus, nu se poate aștepta altceva, decât că se împiedecă unul pe altul în lucru, iar administrația va fi ca și sacul pe care racul, broasca și știuca au voit să'l tragă în apă.

Preoților și învățătorilor oare pentru ce nu li se pune câte un tutore și pentru ce nu ar putea fi lăsat notarul liber, să emuleze cu ceilalți factori independenți în câștigarea meritelor pe terenul înaintării comunei, al cărei jug administrativ îl poartă după cap, trebuind să îndure brutalități și altele din partea coordonatorului său.

E știut, că primarul comunal nu e ales de primar pentru înțelepciunea lui cea mare, ci pentru că e cu stare mai bunișoară, promite mai mult aldămaș sau pentru că partidul său e la putere și lui 'i-a picat soarta să fie primar. Acest păcat al poporului e aproape general și are ca urmări, că cel ales sau se desparte de aceia, cari l'au ales, voind să fie conștientos, — în care caz tot acei oameni cari l'au ales îi sapă groapa — sau rămâne și pe mai departe omul partidului sau al patimilor, în care caz are de furcă cu superiorii săi pentru neexecutarea ordinelor primite și atunci, când ar fi învățat ceva, se răstogolește de pe tronul măreț, ca să-i urmeze altul tot de aceeași penură

Se proiectează cassarea preturilor de plasă. În cazul, că această cassare se va efeptui, atunci administrația comunală trebuie așezată pe baze mai largi înlăturându-se totul ce'i poate împiedeca desvoltarea

Pentru noi e cu totul indiferent, că în viitor autoritatea de plasă, sau cea județeană ne va fi primul for superior, însă nu poate fi indiferent, că ne va pune noua lege la locul ce ne compete, sau ne coordonează primarului comunal și eventual șefului de post, care în trecut nu avea nici în clin, nici în mână cu notarul și cu administrația comunală

Suntem roțițe la aparență netrebnice în mașinăria administrației statului, dar vai de întreaga mașinărie, când roțițele ar abzice serviciul și numai atunci s'ar putea aprecia serviciul făcut de roțițe, când și roata cea mare ar sta pe loc. Nu voim să ajungem în atare situație,

nu voim nici să scârțăm, dar voim și pretindem ca roata cea mare să știe, că dacă noi nu ne învârtim și ea stă pe loc.

Ni s-au oferit și ni-se oferă atâtea funcții particulare plătite amăsurat timpurilor de azi, dar foarte puțini au fost ademeniți, grosul luptă cu puteri anormale pentru realizarea visului întregii națiuni, care mai ales astăzi are nevoie de brațe muncitoare pe toate terenurile.

Rămâne după toate în aprecierea celor chemați a aduce legea nouă administrativă, că e notarul comunal de vre-o lipsă în administrația de mâine, că e destul de matur de a putea conduce o comună sau are nevoie de tutori, cu cari să conducă comuna, sau cari să'l conducă eventual și pe notar.

Ioachim Sas
not. cerc.

Starea Notarului.

Moto:

In lume scârbe veți avea
Deci îndrăsniți că eu am
invins lumea (Ioan Evang)

In coloanele acestei Reviste, mereu cetesc plângeri, svârcoliri, zbuciumări ba chiar desepărările colegilor, neștiind ce va aduce viitorul, ce este cu dânșii și ce va fi.

O tagmă, lăsată pe mânele sorții nemiloase nici nu cred că mai este.

Presiune de sus, presiune de jos, stă tocmai ca sabia lui Damocle.

Țăranul dacă să imbată î-și bate muerea și vine la notar să'l impace, dacă e în voe bună vine la notar să-i dea permis de joc. Dacă i-se fură ceva, dacă i-se face ceva pagubă campestră, ori alte lucruri bagatele, vine la notar și îi cere dreptate, considerându-l pe acesta ca pe cel mai înalt for de justiție, de și dânșul este cel mai inferior. Se 'ntâmplă un omor, ori un incendiu, el fuge la notar. Copiii dacă nu merg la școală, notarul trebuie să-i pedepsească.

Dacă școala e descoperită, dacă nu corespunde salubrității publice, notarul trebuie să se gândească la reparație și la bunul mers al învățământului, ba chiar și de edificarea aceleia, dacă nu corespunde într-o toate recerînțelor moderne.

Drumurile, telefoanele, podurile dacă sunt stricate, notarul trebuie să se gândească că acele să se pună în ordine. Fântânele, văile, canalu-

rile trebuie să le țină 'n ordine. La facerea recensământului tănărilor obligați la recrutare, ducerea acelor în bună ordine la comisia de recrutare, dresarea actelor de dispensă în cartiruirea în caz de concentrare de trupe a ofițerimei cad în sarcina notarului.

Incassarea dărilor, aruncul acelor, vărsarea se ține de notari.

Cea mai supărătoare cauză pentru notar e reforma agrară.

Țăranul nici când n'a fost și nici nu va fi sătul de pământ, plângerile, ne 'ndestulirile sunt la ordinea zilei. Unul capătă prea mult, altul prea puțin, unul capătă, celalalt nu, care capătă spune că nu'l poate lucra nici pe al său propriu, iar care nu capătă, acela să jelibue că pentru ce nu capătă.

De aci vine, că notarul să facă tablourile, să rectifice, să completeze și să grijască că nici iepurii nici căprioarele să nu se vâneze în timp oprit pe acest teritoriu. Dacă se ridică un monument undeva, se face o biserică sau se edifice o altă instituțiune culturală, vin colectele la notar și apoi dute și cerșește.

Poporul ingreunat și gemând sub alte greutăți ale vieții, nu poate contribui și la aceste lucruri. Trimiți colecta goală, auzi dojeni, amenințări, că n'ai colectat cum se cade. Nota-

rul face lista alegătorilor de deputați se 'ngrijește de bunul mers al alegerii, face atâtea și atâtea statistici și tablouri și alte multe, multe lucrări, pe care nu sunt în stare ale inșira aci. Poporul nu e indestulit cu tine fiind-că'l nedreptățești. Autoritățile sunt nemulțumite pentru că nu poți satisface tuturor ordinelor date, cari nu odată sunt neaplicabile. În ochii poporului ești o batistă roșie, în al autorităților un renitent. Amendările sunt la ordinea zilei, nu mergi odată la perceptorat ești pedepsit cu detragerea salariului pe 1/2 lună.

Administrația financiară 'ți sistează plata pentru-că n'ai incassat dările. Prefectura 'ți sistează plata pentru că n'ai trimis dările județene. Guarzii comunali, moașa, șeful de garnizoană 'ți cere plata și nai de unde, căci nai resurse, urmarea e: „Arătările“. Jandarmul vine 'n sat, iți cere căldură, lumină și trăsură să meargă acasă, finanțul, agenții perceptoratelor vin și te controlează, că oare ai incassat bani de rachiu și amenzile.

Lucrurile merg greu, însă cu puțină bunăvoința și muncă nemăsurată, rezistență fără capăt vom isbuti. Să ne gândim la aceea, că suntem la început, și abia acum s'a pus peatra fundamentală a temeliei României-Mari, deci cu toții trebuie să contuburim la aceea cu munca noastră neobosită, cu știința și cu tot ce avem mai drag. Pe lângă toate încercările, la care suntem expuși, avem mândria că noi suntem Dorobanțul administrației române.

Notarule!

Luptă-te și Tu, căci lupta e viața. Nu desperă, ci'ți adă aminte că lucrurile nu vor merge tot așa. Suntem un popor tare, popor ales și suntem în stare a edifica.

Sunt negre zilele, trăim vremuri grele, dar vor se insenina zilele și dacă și nu pentru noi, dar copiii nostri de sigur vor culege roadele muncii noastre.

Petru Panda
notar, Zăball.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rolul primarilor în comunele rurale.

Dacă cineva în zilele de azi ia în mână o lege eșită de sub tipar, imediat obsearvă că toate articolele sunt așezate și concepute foarte bine.

Interesându-se că cine este însărcinat cu aplicarea ei și cu controlarea cuvenită dacă se respectează sau nu de cei competenți observă că toți inspectorii de poliție, polițaii, ofițerii de jandarmi, procurorii și în comunele rurale administratorii de plasă și primarii! Legea sună pe întreg teritoriul țării. Voiesc să vorbesc aci, în special despre legea pentru reprimarea speculei. În aceasta lege, primarul este în drept să controleze prețurile maximale prin prăvălii, bodegi și pe piață. Însă cum la noi în Ardeal — este știut — primarul — unul nu știe carte altul a fost ales de către o majoritate a prietenilor, rudelor, cumnaților și nepoților săi până la al 3-lea grad, nu-i convine să aplice legea fie că nu o cunoaște, fie că nu vre-a pentru că

el este convins despre aceea, că funcțiunea lui este onorifică și nu va dura pe o viață întreagă, iar între comercianții, contravenienți se află eventual și vre-un cumnat sau frate de al său, deci cum să-i denunțe și cum să le ceară pedepsirea lor? Nu le poate cere pedepsirea nici a celorlalți contravenienți, deoarece protestează contra primarului, pentru părtinire. Din acest motiv deci nu se face nimic la țară în aceasta privință, iar comercianții speculează populația după placul lor. Dacă întrebî pe primarul — după ce i-ai explicat legea — că de ce nu denunță pe nimeni? Iți răspunde în față că „și așa nu voi fi primar numai 2—3 ani și cum să-i denunț, căci dacă îi pedepsește, mi-am câștigat câțiva dușmani, și după ce îmi espiră mandatul o să-mi spargă capul într'o seară!“ El are tocmai dreptate, căci fiind din sat cu ei — nu-l respectează și nici nu au teamă de el, căci după cum spune țăranul no-

stru — lasă-l în pace, că și așa n'are ce să-mi facă! Nu, însă tocmai așa îi stă treaba bietului notar, care de și nu este macar amintit — nici cu litere mici — totuși este răspunzător pentru neexecutarea lor — când vine atotputernicul șef de post sau vre-un ofițer de jandarmi și îl trage la răspundere, că de ce nu face control asupra executării legii — ceia ce bietul notar în tot cazul — dacă nu cumva s'a speriat de modul cum se trage la răspundere — răspunde că nu are dreptul dat de lege! Atunci șeful postului de jandarmi — ia la răspundere pe primar, care fiind analfabet de regulă nici — idee n'are că s'a votat ceva lege nouă sau eventual notarul a uitat să-i explice legea și atunci aruncă răspunderea asupra notarului — sau cum este pe la noi în județele Ciuc-Odorheiu-Treiscaune, primarii unguri nu cunosc absolut nici limba statului, deci de unde să știe, că ce spune legea. Nu voiesc a face nici o critică asupra nici unei legi, pentru că nu sunt în drept, însă totuși voiesc să relev cazul acesta, pentru ca eventual în viitor — prin intervenirea asociației notarilor — la compunerea proiectelor de legi cari urmează a fi supuse deliberărilor corpurilor legiuitoare — să se țină înaintea ochilor faptul că în Ardeal și părțile ungurene — tot ce prescrie legea pentru

primar trebuie să facă notarul dela sate, căci noi nu avem primari, numai în foarte puține sate, unde poate ar putea conduce câtuși de slab, el singur, afacerile comunei; iar în unele comune, avem puse așa zis niște păpuși cari nu știu nici unde s'o înceapă!

Deci pentru toate neregulile primarului în totdeauna vine tras la răspundere, notarul comunal de toți șefii, chiar și de șeful postului de jandarmi, care este vre-un șergent sau plotonier; iar notarul respectiv poate este Locotenent sau Căpitan în armată? În consecință ar fi foarte bine, dacă la desbaterea reformei administrative, numai în cazul dacă se înzestreașă notarul cu drepturile actualului primar, s'ar face mențiune într'un singur mic articol, că dreptul acordat primarilor în comunele rurale prin legile votate anterior, cad asupra notarului comunal cu data intrării în vigoare a acelei reforme!

Intrucât, vreunul dintre dnii colegi vor avea ceva de obiecționat, poftescă să-și comunice părerea asigurându-l că nu ne vom supăra! Este în interesul nostru propriu ca să clarificăm toate neînțelegerile ce provin din eventuala interpretare greșită a vreunei legi sau regulament!

„Anonimus“.

Principiile călăuzitoare ale proiectului de lege pentru unificarea administrativă

Principiile de care s'a călăuzit comisiunea parlamentară în desbaterile proiectului de lege pentru unificarea administrativă, discuțiunile noi de competenție din sânul comisiunei și rezultatele acelor discuțiuni concretizate în textul proiectului, sunt expuse de dl deputat raportor Contant Georgescu în raportul ce însoțește proiectul precum urmează :

Principiile cardinale

Principiile cari au călăuzit comisiunea au fost: reforma pentru unificarea administrativă nu trebuie să primejduiască unitatea națională și siguranța Statului român; ea trebuie să se înfăptuiască pe baza și cu respectarea dispozițiilor art. 108 din noua Constituțiune

referitoare la instituțiunile județene și comunale; administrația județeană și comunală se împune să fie scoasă de sub înrâurirea politică, în special trebuie pusă la adăpost de fluctuațiunile politice; descentralizarea să nu aibă ca rezultat crearea de corpuri administrative autonome, ca în Evul Mediu, fără legături între dânsese, ci între aceste corpuri să existe cea mai strânsă și continuă colaborare; între Stat, județ și comună, pe de o parte, și între fiecare din aceste unități administrative pe de altă parte, e nevoie să existe, cea mai desăvârșită legătură; statul trebuie să-și rezerve dreptul de a în drumă, coordona și controla activitatea județelor și comunelor; nevoia imperioasă de a avea o lege unică, de a alcătui un singur cod pentru organizarea comu-

nelor și județelor, întrucât art. 108 din Constituție dispune că aceleași principii trebuie să stea la baza reformei administrațiilor județene și comunale și distribuirea materiei să fie cât se poate de simplă și gruparea pe titluri și pe capitole să fie făcută în așa mod, încât funcționarii administrativi să găsească cu ușurință dispozițiunile ce îi privesc, iar titlurile și capitolele să se succedă într'o ordine logică.

Discuțiunile urmate

Discuțiunile urmate s'au referit în primul rând la subdiviziunea județului, trecută în proiect sub numele de „circumscripție“

Comisiunea în unanimitate, a hotărât ca denumirea să fie schimbată în plasă, titulatura tradițională în vechiul Regat și a recunoscut personalitate juridică numai județului și comunei.

Comisiunea a mai discutat ca amplasarea problema reprezentării șefilor de servicii în consiliile comunale și județene

S'au prezentat propuneri ca acești reprezentanți specialiști să aibă vot deliberativ, Propunerea a fost admisă.

O discuțiune importantă a avut loc cu privire la procedura electorală, anume asupra modului de imprimare a listelor de candidați pe buletinele de vot. Proiectul prevăzuse în art. 390 și 423 că se vor imprima pe buletinele de vot numai semnele listelor fără numele candidaților

Comisiunea în unanimitate a hotărât ca pe buletinele de vot pentru fiecare listă de candidați, alături de semn să se imprime și numele tuturor candidaților în ordinea stabilită de propunătorii, principiu consacrat în art. 46 și 162 al proiectului ce se alătură la raportul de față.

Mandatele minorității

Problema repartizării mandatelor cuvenite minorității a dat naștere de asemenea la lungi discuțiuni.

Proiectul d-lui ministru Văitoianu, prevedea, pentru consiliile comunale și pentru consiliile județene, că minoritatea va avea dreptul la 1/6 din numărul mandatelor, cu condițiune ca lista minorității să întrunească pentru comună cel puțin 1/4 din numărul total al voturilor exprimate, iar pentru județ 1/5 din acest număr.

Comisiunea în urma propunerii d-lui Hans Otto Roth ca minoritatea să aibă dreptul la 1/3 din numărul mandatelor, a găsit că proporția mandatelor minorității față de majoritate trebuie să fie fixată la 1:5.

Două sunt motivele mai de seamă cari au determinat comisiunea să se oprească la această cifră

Primul motiv a fost că, din punctul de vedere al principiilor reprezentarea minorității, așa cum era prevăzută în proiect, era prea redusă, întrucât prin repre-

zentarea minorității se urmărește scopul, ca, mai ales în consiliile județelor și comunelor, cari sunt organizațiuni economice, minoritatea cetățenilor să dobândească drepturi de reprezentare destul de serioase, pentru ca să poată exercita un control real și să dea administrațiuni îndrumări efective.

Pe de altă parte, reprezentarea minorității ar fi fost cu neputință de obținut în practică, dacă s'ar fi menținut dispozițiunile proiectului, care prevede ca minoritatea să întrunească 1/4 din numărul votanților, ca să i se atribuie mandate în consiliu, proporție foarte greu de atins

Al doilea motiv ce a călăuzit comisiunea în a ușora alegerea minorității, a fost că după datele statistice rezultă că în Transilvania:

În 20% din comune, majoritatea aparține românilor de origine;

În 20% din comune majoritatea aparține românilor de origine sasă, șvabă sau maghiară;

În 60% din comune, românii de origine, față de cetățenii români de altă origine, sunt egali.

Astfel fiind, mai ales în orașele mari din Transilvania, în cari majoritatea aparține cetățenilor de altă origine. — elementul românesc, fiind în majoritate, ar fi fost exclus cu desăvârșire din administrația comunală.

Această excludere ar fi fost nu numai în detrimentul cetățenilor de origine română, dar și în detrimentul cetățenilor de altă origine etnică.

Delegațiunile permanente județene și comunale

Discuțiuni importante au pricinuit în comisiune ca pitoarele relative la delegațiunile permanente județene și comunale.

S'a susținut că aceste delegațiuni sunt inutile pe motiv că prefectul vechiu prevedea, că acești consilieri se vor grupa în comisiuni după specialitatea fiecăruia.

Pentru consiliile comunale mai ales s'a arătat că este preferabil să se menție instituțiunea ajutorilor de primari, întrucât aceștia înlocuesc pe primar în mod permanent, au răspundere directă personală, și au dat rezultate destul de apreciable în trecut.

Delegațiunile comunale, s'a mai susținut, sunt „permanente“ numai cu numele, și fiind compuse din mai mulți membrii, răspunderea acestora este difuză, membrii nu vor lucra cu intermitență, așa că nu vor avea alt rol decât a paraliza acțiunea primarului.

Cu atât mai mult acțiunea prefectului va fi paralizată de către delegațiunea județeană, cu cât prefectul are un rol și mai însemnat de execuție și cu cât membrii ce o compun au reședința în județ, așa că întrunirea lor la reședința prefecturii cel puțin 15 zile pe lună, cum prevede legea este foarte grea, dacă nu chiar imposibilă.

Comisiunea administrativă a rămas la punctul de

vedere al proiectului, pe motivul că într'un regim de descentralizare administrativă autoritățile administrative denumite „active“, adică executorii, trebuie să colaboreze cu adunările administrative alese, denumite „deliberative“, sau cu o delegație a acestora, la administrația efectivă a instituțiilor locale în mod continuu, adică zi cu zi.

Pentru a preîntâmpina eventuale fricțiuni ce s'ar putea ivi mai cu deosebire între prefect, șeful administrației județene și delegațiunea permanentă a consiliului județean, comisiunea a complectat lacuna din art. 175 vechi, care nu prevedea dreptul prefectului de a prezida el delegațiunea județeană, când asistă la ședința.

Comisiunea administrativă a mai modificat art. 178 din proiect prevăzând ca delegația permanentă județeană să poată lucra în mod valabil cu majoritatea de 3 a membrilor săi, prezența președintelui fiind însă absolut necesară.

Primarul.

Discuțiunile în comisiune au urmat și asupra primarului din comunele urbane reședințe

Majoritatea membrilor comisiunii a prevăzut în art. 94 nou, ca primarul din comunele urbane reședințe să fie ales numai dintre membrii consiliului cu titluri academice. S'au adus argumente destul de temeinice contra acestei inovațiuni, anume că primarului nu trebuie să i se ceară atât titluri academice, cât calități de bun gospodar. S'a mai obiectat că această inovațiune echivalează cu desemnarea anticipată a primarului, care n'ar mai fi alesul consiliului comunal.

Totuși comisiunea în majoritate și-a menținut punctul său de vedere, pe motiv că în comunele urbane reședințe, primarul trebuie să aibă o cultură superioară, deoarece administrația este mai complexă și conduce subalterni toți titrați.

Comisiunea a introdus în art. 133 nou și dreptul prefectului de a cere ca o comună rurală să devie suburbană, fiindcă poate să existe un interes vădit administrativ, pe care numai prefectul este în măsură să-l aprecieze la justa lui valoare.

Ea a sporit numărul consilierilor județeni, pe motiv că consiliile județene sunt menite să devie adevărate parlamente locale și a suprimat și dispozițiunea care permitea arendarea și închirierea bunurilor județelor și comunelor prin bună învoială. Aceste transacțiuni nu se mai pot face decât prin licitație publică.

Autoritățile administrative

Discuțiuni serioase s'au ivit asupra dreptului autorităților administrative în ceea ce privește actele de dispozițiune privitoare la averea imobiliară a instituțiilor respective.

Proiectul prevede că aceste înstrăinări nu vor avea nevoie de autorizarea autorităților superioare de control decât dacă valoarea depășea $\frac{1}{2}$ din veniturile anuale, iar pentru averile mobiliare, autorizarea era necesară numai dacă valoarea întrecea $\frac{1}{2}$ din aceste venituri.

Comisiunea a găsit că în interesul unui mai bun control și pentru o mai serioasă garantare a averii comunelor și județelor, să ridice cota în primul caz la a 20-a parte din veniturile ordinare, iar în al doilea caz la a 10-a parte.

Pentru ca cetățenii contribuabili să poată controla în mod efectiv întrebunțarea veniturilor administrațiilor publice locale, comisiunea a prevăzut o nouă dispozițiune, ca proiectul de buget să fie pus la dispoziția cetățenilor cu 8 zile înainte de votare.

Accizile

Față de haosul ce domnește azi în materie de impuneri județene și comunale și ca să nu se mai reinvieze accizele sub o formă sau alta deghizată, Comisiunea a socotit că este imperios necesar de a lămurii și limita dreptul de impunerea a instituțiilor publice locale. Astfel, comisiunea a prevăzut, dispozițiunea că taxele, cotizațiunile și impozitele nu se vor putea percepe de județe și comune, de cât în limitele și în conformitate cu legea generală de unificare administrativă și cu legile generale de impunere ale Statului, pentru a împiedica pe viitor dubbele impuneri și supraimpunerile abuzive.

S'a stabilit așa numita erarhie în impunere, adică ordinea în care se poate recurge la taxe și cotizațiuni prevăzându-se că județele și comunele nu pot recurge la taxe și cotizațiuni de cât dacă cheltuelile lor nu se pot acoperi din veniturile domeniiale, iar impozitele nu se pot stabili decât în ultimul rând.

Bugetele comunelor și județelor

Comisiunea a evidențiat deosebirea dintre taxe și cotizațiuni, definind pe ambele și accentuând că taxele nu se pot percepe decât pentru servicii reale aduse cetățenilor și numai în măsura serviciului procurat, adică în proporție cu serviciile speciale aduse fiecăruia și numai până la limita cheltuelilor ce comuna are de suportat cu acel serviciu special. Cât privește cotizațiunile, ele nu se vor putea percepe decât de la cetățenii cari trag în special foloase dintr'un serviciu sau îmbunătățire.

Comisiunea crede că pe viitor, pentru a umple golul bugetelor comunale și județene, se impune ca Statul să cedeze instituțiilor publice locale impozitul pe veniturile proprietăților agricole și pe veniturile proprietăților clădite în integralitatea lor.

Aceasta este singura soluțiune științifică care ar putea restaura în mod real și durabil finanțele comunale și județene, fără a împovăra pe contribuabil și fără a stânjeni activitatea economică și comunală a cetățenilor.

Cât privește împrumuturile comunale și județene comisiunea a trecut în art. 281 nou, dispozițiunea că dobânzile și anuitățile împrumuturilor nu vor putea atinge alocația bugetară necesară pentru serviciile obligatorii.

Comisiunea a prevăzut dreptul pentru județe și comune a emite și obligațiuni, dar pentru că emisiunile de obligațiuni prezintă un interes general pentru finanțele Statului și ca să se înfrâneze abuzurile, aceste emisiuni trebuie să fie autorizate de Corpurile Leguitoare

Pentru a mări autonomia județeană și comunală a dublat limita împrumuturilor urcând-o de la 1/10 la 1/5 din veniturile ordinare, pentru cari comunele urbane și județele au nevoie de aprobarea consiliului de ministri pentru a contracta împrumuturi.

Comisiunea, ca să ușureze lucrările Parlamentului a prevăzut dispozițiunea pe baza căreia creările de noi comune se vor face numai prin decret regal după propunerea ministrului de interne și de ministerul de interne cu avizul consiliului superior, când e vorba de alipiri și deslipiri de cătune și sate.

Prefectul

În privința condițiilor pe cari trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a fi numită prefect, comisiunea în majoritate a respins propunerea stagiului administrativ de 5 ani, pe motiv că prefectul continuă să fie în noua lege reprezentantul intereselor centrale și este în primul rând un organ politic.

Ca garanție de maturitate, comisiunea a ridicat vârsta cerută prefectului de la 25 ani la 30 ani, iar ca garanție de cunoașterea legilor și de cultură, a prevăzut că prefectul trebuie să aibă un titlu academic.

Printre îndatoririle de seamă ale prefectului, comisiunea a prevăzut obligațiunea pentru prefect de a convoca odată la două luni pe șefii diferitelor servicii administrative județene a conferi cu ei.

Comisiunea a scos în evidență atribuțiunea notarului căutând să facă din funcțiunea de notar o carieră acest funcționar administrativ putând pe viitor înainta în administrația județeană sau chiar în minister la cele mai înalte trepte ale ierarhiei administrative.

Comisiunea a socotit, că nu e nevoie de o lege pentru a se determina limitele teritoriale, numărul și

numele comunelor suburbane, rurale, satelor și comunelor, circumscripțiile electorale de fiecare județ, numărul consilierilor de fiecare circumscripție și comună. De aceea a prevăzut principiul că aceste operațiuni se vor face după propunerea ministrului de interne prin decret regal.

De asemenea fixarea numărului plășilor, a reședințelor se va face de ministerul de interne prin decizie după propunerea prefectilor

Rezultatul discuțiilor

La sfârșit dl deputat Constant Georgescu rezumă discuțiile mai importante ce au avut loc în comisiunea de administrație, arătând că unul din reprezentanții cei mai autorizați ai minorităților, dl deputat dr Hans Otto Roth, a expus verbal și a depus și un memoriu în ședința dela 20 Martie 1924, prin care cerea ca reprezentanții minorităților etnice din Transilvania, în regiunile în cari minoritatea etnică reprezintă mai mult de 20 la sută din totalul populațiunii, să aibă dreptul de a întrebuița limba lor maternă în consiliile comunale și județene, ca procesele verbale ale acestor adunări, ca toate publicațiunile, deciziunile și chiar corespondența cu autoritățile imediat superioare, să fie redactate și în limba maternă a minorităților.

Comisiunea n'a putut introduce în proiect aceste revendicări.

Concluziune

Ca concluziune, dl deputat C. Georgescu aduce la cunoștință faptul că proiectul pentru unificarea administrativă a fost considerat de comisiune ca singurul proiect care poate fi transformat în lege și pus în aplicare în epoca de consolidare a Statului român, fără a primejdui interesele unitare și naționale ale noului nostru Stat.

Proiectul însemnează un mare progres asupra trecutului în sensul unei descentralizări mai efective administrative și a reunirii laolaltă într'un cod a nenumăratelor legi speciale administrative.

Însă pentru ca legea pentru unificarea administrativă să se poată pune în aplicare comisiunea socotește că este neapărat necesar ca să se voteze concomitent cu acest proiect legea de organizare a ministerului de interne, dar mai cu deosebire la legea de organizare a consiliului superior administrativ, menit să fie păzitorul noii legi și călăuzitorul autorităților administrative de toate gradele („Viitorul“).

Contabilitatea publică.

Răspuns . . .

În unul din numerii trecuți ai revistei „Revista Administrativă” s’au scris unele lucruri, cari ar trebui să fie, însă nu sunt cu totul reale, adică Dl. autor s’a așezat pe punctul de vedere al legiuitorului, presupunând, că așa trebuie să fie, iar eu mă pun pe punctul de vedere al laicului, și spun și confirm, că așa ar trebui să fie și totuși nu e așa.

S’a vorbit anume despre aceia, că primarul comunal poartă (conduce) două registre, adică un registru de partizi pentru înscrierea ordonanțelor de plată eliberate și un ordonanțier.

Se conduce la comune și registru de partizi și ordonanțiere, însă nu de primarul ci de alt organ al administrației comunale, fie notar, sau secretar „i cred, că în foarte puține locuri e primarul comunal capace de a face astfel de lucruri.

Cum s’ar putea presupune, ca un primar, având pregătirea ridicolă de 4 clase primare să fie în stare a conduce singur registre de cheltueli unei comune, când e fapt constatat, că un comerciant cu aceeași pregătire nu e în stare a conduce registrele de cifra afacerilor realizată de el însuși.

Conducerea contabilității e ca și actele dresate de câte un primar în cari acesta zice: „Noi primarul . . . etc.” iar mai în urmă: „Drept ceia ce am dresat prezentul proces verbal și l’am întărit prin punerea degetului pe semnul crucii, pe când numele ni-l’a înscălit secretarul nostru“.

Ce s’ar putea scrie într’un astfel de act și ce s’ar putea ordona în o astfel de comună, unde primarul de abia ’și scrie numele sau e cu totul analfabet, în cazul, că celalalt factor ar fi lipsit de conștiință?!

E la înțelesul tuturor, că scripturistica la comune nu poate fi lăsată în grija primarilor, ci în a altor oameni cu mai mare pregătire școlară și mai multă pricepere în ale contabilității comunale, căci, dacă secretarul, sau notarul scrie vre-un act, cumpune vre-o ordonanță, de plată, încă nu însemnează, că primarul ’i-a dictat barem conținutul aceluia, pentru-ca să se înceapă totul cu „Noi primarul . . .“

Pentru ce nu ar putea vorbi ccriitorul sau compunătorul în numele său și în urmă, dacă e vre-un lucru strict comunal primarul să ’l contrasemneze, iar dacă e vorba de ordonanțare, la fel să asemeneze sau să ordonanteze plățirea prin contrasemnare actului respectiv (fie chitanța sau ordonanță de plată) după-ce sa făcut și scris de compunător și primitor, cu cuvintele „asemnăm“ sau „ordonanțăm plățirea“ sau „se poate plăti“ etc. etc.

Articolul suscitât ar fi fost mult mai venit, dacă ar fi descris realitatea care constă în aceia, că primarul ar trebui să conducă, — dar nu conduce — două registre ș a. m.

Rog pe toți colegii, fie din ori-ce parte a țării, să desmintă cele ce am afirmat mai sus.

Ioachim Sas
not. cerc.

Lipsă de armonie — sau Jocul de-a Administrația.

Prin faptul, că s’au admis elemente fără cvalificație în diferitele ramuri ale administrației, aceasta s’a pus într’o mișcare mecanică, întocmai ca și soneria și alte ciudățenii.

Se lucrează în ruptul capului dar spor nu se vede în urmă în loc de a găta lucrurile și a mai începe cu alte nouă, trebuie să înoți ca peștele pe uscat în gră-

mada de lucruri restante și nouă, fără a mai ajunge la capăt căci un ordin îl primești din 3—4 locuri, trebuie să ’l rezolvi în 3—4 feluri, după cum îl concep cele 3—4 autorități, cari și-l au trimis. De trebuie să faci o statistică, sau alte astfel de lucruri, trebuie să concipezi de 2—3 ori, căci se ordonează, se abrogă, se ordonează din nou ș. a. m.

Dacă vrei să faci un lucru în comună, trebuie să ai părerea favorabilă, ba une ori consimțământul tuturor șefilor comunali, de cari azi-măine vor fi în toată casa câte unul.

Dacă ți trebuie concursul jandarmeriei în vre-o cauză, trebuie să înaintezi petiție în scris pe cale ierarhică, cu 1 săptămână înainte, ca domnul șef de post să aibă timp spre a'și găsi o oră liberă pentru a'ți da concursul cerut.

Șeful de post, având școala din comună și examenul de avansare e salarizat ca și notarul comunal, iar șeful de secție, care are cu un examen mai mult primește salar cât și un primpretor. Dacă am lua examenele de bază, oare cât de mare ar fi diferența între un notar și un șef de post sau între un primpretor și un șef de secție.

Reprezentanții atotputerniciei administrative, văzând, că la salarizare nu se face deosebire, și arogă întâietatea în comună, pronunță și încassează pedepse,

dau concesiile pentru intruniri și petreceri „pe barba proprie” căci doară ei au pușcă și baionetă.

Omul fără multă pregătire școlară nu se gândește mult la ceia ce face, are o singură țintă, de a'și asigura buzunarul, căci în fine chiar dacă ar fi delăturat din serviciu, pierde poate câțiva ani de învățare, se apucă de ceia ce a lăsat când s'a apucat de administrație. Un funcționar calificat pentru cariera se gândește la aceea, că viitorul 'i-e în cumpănă, deci își chipește și numără pașii făcuți, iar în caz că ar ajunge să fie delăturat din serviciu, pierde mult mai mult decât acela, care a fost recrutat dela coarnele plugului, de lângă ciocan sau bardă.

Până când vom avea oficii, cari nu'și cunosc atribuțiile, până când vom avea atâtea salariați fără rost prin diferitele funcții create din nou, vom avea și lucru fără spor și în semn de armonie ne vom juca mână în mână de-a administrația.

Ioachim Sas.

INFORMAȚIUNI

Legea pensiilor. Cetim în „Cazeta Bistriței” din 15 Aprilie:

Comisiunea numită pentru alcătuire legii generale a pensiilor credem că este instituită cu scopul să curme situațiunea cu adevărat deplorabilă, în care se află pensionarii Statului cu preferință cel ardeleni cărorora de 2 ani de zile li se refuză chiar și insuficienta lor pensie egală sub cuvânt că potrivit împrejurărilor de trai de azi ar fi prea exagerată și însuportabilă pentru actualul buget al Statului.

Sunt deja 2 ani de zile decând legea pensior în vigoare în Ardeal a fost suspendată printr'o simplă ordonanță ministerială până la alcătuirea legii generale a pensiilor și astfel stând lucrul nu ne facem nici o iluzie că legiferarea legii generale a pensiilor se va întâmpla încurând, mai ales când ne-a fost dat să vedem cum în ultimul timp Ministrul de Finanțe trecând prin Corpurile Legiuitoare o lege suspensivă cu efect retroactiv a ținut să scape Ordonanța sa ilegală de neplăcuta cenzură a Curții de Casație

Cu toate promisiunile guvernului date spre liniștirea îndelung răbdătorilor pensionari avem trista experiență a trecutului că proiectul legii pensiilor încurând nu va deveni lege, situațiunea pensionarilor ardeleni continuând să dăinuască sub imperiul faimoasei ordonanțe a Ministerului de Finanțe.

Comisiunea numită să alcătuiască legea pensiilor a avut și — durere — va mai avea încă timp să a-

profundeze problema pensionarilor din toate punctele vedere; noi socotim ca o cerință capitală de echitate și umanitarism că pensionarilor să li se asigure existența să nu ajungă peritori de foame.

În acest timp trebuie puși la adăpost în privința fluctuațiunei valutare. Aceasta se poate face sau stabilindu-se pensia în valută de aur sau dându-se pensionarului un spor de scumpete care să fie modificat în proporția în care se modifică la toți funcționarii.

Astfel pensionari ajung hotărât peritori de foame și credem că nu ține tocmai de prestigiul Statului dacă foștii lui slujbași azi, mâine vor solicita brevete de cerșitori.

Diurnele de deplasare pentru funcționarii Statului. Consiliul de miniștri a fixat cu începere de la 1 Aprilie 1924, diurnele de deplasare pentru întreg personalul Statului, în modul următor:

Pentru personalul inferior de serviciu lei 75 pe zi.

Pentru personalul de serviciu cu speciilitate lei 100 pe zi.

Pentru funcționarii cu salariu până la 800 lei, 120 lei pe zi.

Pentru funcționarii cu salariu dela 801—1300 lei, lei 150 pe zi.

Pentru funcționarii cu salariu dela 1301—1850 lei, lei 200 pe zi

Pentru funcționarii cu salariu peste 1850 lei, lei 250 pe zi.

În aceste sume intră, ca și în trecut, cheltuielile de hotel, masă, trăsuri la gară și în oraș, hamal, etc.

În caz când deplasarea se termină în cursul zilei, adică funcționarul petrece noaptea la reședință, diurna se reduce cu a cincea parte.

(Jurn Cons. Min. No. 456 publicat în Mon. Of. Nr. 89 22 Aprilie 1924).

*

Notele calificative ale funcționarilor ad-tivi. Noi, subsecretar de Stat la departamentul de interne,

Având în vedere dispozițiunile statutului prin cari se stabilesc funcționarii cari iau parte în formarea comisiunilor pentru propuneri de numiri și înaintări pentru funcționarii autorităților locale;

Considerând că funcționarii cari intră în formarea acestor comisiuni nu vor putea să fie discutați pentru

înaintare mutare, detașare, etc., de către comisiunile din cari fac parte ei însăși, fără ca deciziunile luate să fie bănuite de parțialitate;

Văzând și avizul dat de comisiunea consultativă ce funcționează pe lângă președința consiliului de miniștri în vederea aplicării uniforme a statutului funcționarilor publici,

Decidem:

Funcționarii autorităților locale cari fac parte ca membri în comisiunile respective pentru propuneri de numiri și înaintări prevăzute de statul funcționarilor publici, cad în ce privește dispozițiunile privitoare la situațiunea lor ca înaintare, mutare, detașare, etc., în competența comisiunii pentru propuneri de numiri și înaintări ce funcționează pe lângă administrația centrală a ministerului de interne.

Data la 5 Apr. 1924 No. 20.758.

Soluțiuni și întrepreri administrative.

Întrebare. Horele țărănești aranjate sub ceriul liber, fără scop de câștig și intru menținerea obiceiurilor stravechi cad sub vre-o restricțiune și în ce bază?

Răspuns. Toate întrunirile, adunările etc. cad sub supravegherea autorităților polițienești. Jocurile țărănești trebuie anunțate primpretorului. Cererile și permisele sunt scutite de taxă și timbru întrucât nu se incasează taxa de intrare.

Întrebare. Poate refuza un șef de serviciu estradarea declarației privitoare la părăsirea postului și ocuparea altui post, după demisionarea titularului și în ce bază?

Răspuns. Conform legii statutului funcționarilor publici art. 12 poate refuza, pentru că funcționarul care demisionează, nu poate părăsi serviciul înainte de a i-se primi demisiunea și de a preda serviciul. Asupra demisiunii se va statua în termen de cel mult 15 zile.

Întrebare. Un notar cercual neindeplinind formalitățile cerute de art XXII din 1886 poate aparține vreunei comune din cercul său, fără ca reprezentanța

comunei respective să fi adus mai întâi hotărârea în chestie?

Răspuns. Poate, ca funcționar public, însă numai prin hotărârea Consiliului comunal.

Întrebare. 1 Dacă sunt absolvent a VI. Cl primare și am reușit cu succes la examenul de Capacitate prevăzut de art 74 din „Statutul funcționarilor publici“ și am o vechime în serviciu 4—5 ani Conf. art. 120 din acel statut pot fi declarat stabil?

2. Funcționari maghiari cari a depus examenul de capacitate, trebuie se prezinte la examenul de limba Română?

Răspuns. Ad. 1. Da, Statutul dispune clar prin dispoziția articolului 120.

Ad. 2 Conform deciziunii ministerului de Interne din 12 Febr. 1924 No 9952 toți funcționarii, cari nu cunosc limba oficială (română) au să depună esamenul din limba română dacă însă respectivul funcționar a depus esamenul de capacitate în limba română și aceasta se dovedește din testimoniul său de capacitate, nu mai are să se prezinte la examen (vezi Adm. Rom. No 5/1924.)

REUNIUNEA NOTARILOR

din plasa Deva.

Nr 2—1924.

CONCURS.

Reuniunea notarilor din plasa Deva, în baza hotărârei adusă în ședința extraordinară ținută la 19 Martie a. c. prin aceasta publică concurs pentru două lucrări de materie administrativă și anume:

Tema I.: Ce a fost notarul în trecut pentru administrația comunelor din Transilvania, ce este în prezent, ce trebuie să fie în viitor pentru comunele rurale din țara noastră.

Tema II-a Ce condițiuni trebuie să întrumească viitoarea administrație a comunelor rurale, din țara noastră ca să putem ținea pas cu statele din apus

Deva, la 20 Martie 1924.

Președinte:

Oliviu Pincu.

Secretar.

I. Ursu.

Din lucrările prezentate, două mai bine reușite se vor premia; însă cu premiul I. care va fi de 2000 lei, iar cealaltă cu premiul al II-lea care va fi 1000 lei.

Lucrările se vor trimite — sub „pseudonim“ pe adresa: Oliviu Pincu președintele reuniunii, notar cercual în Peștișul-Mare, jud. Hunedoara, până la data de 1 August 1924. Lucrările ce se vor trimite după aceasta dată, nu se vor mai lua în considerare.

Asupra lucrărilor prezentate va decide o comisiune ce se va forma ulterior.

PUBLICAȚIUNE.

Nr. 159—924.

Postul de subnotar

din comuna Moritfeld cu salariul stabilit în normele de salarizare și cu un adaus de scumpe lunar 800 Lei din casseria comunală și 8 m³ lemne de foc anual se poate ocupa imediat de un tânăr diplomat, care cunoaște atât limba română în cuvânt și scris cât și agendele notariale, pentru a cărui numire definitivă garantez în caz de convenire.

Grabler, notar.

„SCRIITOR NOTARIAL“ român versat în toate agendele notariale, cu pracsă de mai mulți ani, posedă perfect limba română, germană și maghiară caută un post pe care-l poate ocupa imediat. —: Adresa este: Nicolae Grindean, cancelist notarial în Ocna de fer, poșta Bocșa montană, Căraș Severin.

Publicațiune.

Pentru notariatul cerc. Moroda se caută un scriitor expert în afacerile de dare și în contabilitatea comunei.

Cunoașterea limbei statului este necesară. Salar lunar 2000 lei și venite laterale. Postul se poate ocupa imediat.

Moroda, la 17 Aprilie 1924

Notar.

Publicațiune.

La cancelaria notarială din comuna Băgaciu (județul Târnava-Mică) se caută un scriitor sau scriitoare. Salar lunar 1000 Lei și eventual locuință. Postul se poate ocupa imediat.

Băgaciu, la 7. Aprilie 1924.

Notar.

No. 210—924.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința publică ca dreptul de vânat al comunei se va da în arândă prin licitație publică pe durata de 10 ani consecutiv începând dela 1 jan. 1924 până la 31 Dec. 1933.

Licitația se va ține la primăria comunei din Sângătin la 16 Iunie 1924 a. m oara 10.

Prețul strigărei va fi 1000 lei, doritorii de a licita vor depune un vadiu de 10% care se va socoti în ultimul an.

Condițiuni:

Conform art. 10 din legea de vânat și a ord. M. de domenii direct. vânatului Nr. 18384/922 cu puțină întregire și cari se pot vedea la primăria com. și sediul not. din Boz.

Sângătin, la 20 Aprilie 1924.

Gh. Bozdog
not c.

Dtru Chivane
primar.

Publicațiune.

La notariatul cercual din Birschiș plasa Mureș-Birschiș devenind postul de subnotar vacant public concurs

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt: Salarul stabilit în normele de salarizare mai departe va primi odaie încălzit și luminat. Tot la acest notariat se caută și un scriitor versat în agendele notariale. Retribuțiunile cu acest post sunt: 1200 lei și venitele laterale

Birschiș, la 30 Aprilie 1924.

Folenta
notar cercual.

No. 240—1924.

Concurs.

La notariatul cercual Archiș, plasa Beliu, județul Bihor se caută un scriitor aare în toate privințe e pe deplin vărsat în agendele biroului notarial. Salar celor cvalificați conform normelor în vigoare, celor necvalificați 1500 lei lunar, vipt, locuință, luminat și încălzit.

Dela recurenți se recere sa fie persoană de încredere, să poseadă limba Statului atât verbal cât și în scris, să poseadă documente de serviciul de mai nainte. Postul se poate ocupa imediat.

Archiș, la 17 Maiu 1924.

Notar.

Publicațiune.

La notariatul Beregsău (jud. Timiș, plasa Centrala) a devenit postul de subnotar vacant. Cei ce doresc a ocupa postul sunt invitați a-și trimite ofertul notariatului de sus.

Emolumentele sunt: salarul stabilit în normele de salarizare și dela comună anual 1000 Lei paușal de cartir, 12 m³ lemne de foc și un ajutor de 400 Lei lunar și venite de cca 800—1000 Lei lunar.

Cari nu posed limba statului au ocazia de-a o învăța.

Postul se poate ocupa imediat.

Beregsău, 9 Maiu 1924.

Notar com.

DELA NOTARIATUL PETROMAN.

No 344/1924.

Publicațiune.

La notariatul comunei Petroman (Plasa Ciacova 3 km. dela gară) devenind postul de subnotar vacant, public concurs.

Caut un individ de încredere și cu praxă.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în lege, precum și dela comună anual 3600 Lei chirie, 3600 Lei adaus de scumpete și 12 m². lemne de foc, aduse la casă.

În caz de înțelegere și alte venite. La caz că subnotar nu s'ar prezenta, se angajează și scrietor corespunzător, retribuțiunile scrietorului vor fi după înțelegere separată.

Postul se poate ocupa imediat.

Petroman la 16. Aprilie 1924.

Notar: *Knelly*

La notariatul cercual din Armeniș (plasa Terego-va) se caută spre aplicare un cancelist vărsat în toate agendele administrative și în cele de dare.

Salar lunar 1000 lei, prânz și cină sau 200 lei în numerar. Postul se poate ocupa imediat

Armeniș, la 14 Maiu 1924

Notar.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de subnotar al 11-lea în comuna Varadia, plasa Oravița, județul Caraș-Severin să deschide concurs.

Doritori de a ocupa acest post sunt invitați a înainta rugărilor lor adresate acestui oficiu în termen de 15 zile dela publicare, dovedind calificația.

Totodată se caută pentru angajare imediată un practicant sau scriitor notarial care cunoaște limba statului perfect.

Salariul 1200 lei lunar și eventual după purtare din venitele laterale.

Varadia, la 8 Mai 1924.

Notar.

Nr. 814—1924

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că dreptul de vânat a teritoarelor comunelor mai jos menționate se dă în arendă prin licitațiune publică cu începere dela ziua licitație continuativ până la 31 Decembrie 1924.

Licitația se va ținea pentru fie care comuna la sediul Notariatului cercual în Grind în modul următor:

1 pentru comuna Grind în 8 Iulie 1924 dimineața la 8 oare.

2 pentru comuna Sanmartin sărat în 8 Iulie 1924 după masă la 3 oare.

3 pentru comuna Luna în 9 Iulie 1924 dimineața la 9 oare.

Condițiunile sunt puse la vedere publica în biroul notariatului cercualui Grind în toate zilele de lucru înainte de masă dela 11 până la 12 oare.

Grind, la 26 Maiu 1924.

Schell Francisc m. p.

Concurs.

Pentru complectarea postului de vicenotar devenit vacant în secretariatul Tohanul Vechiu în conformitate cu dispozițiunile art. 78 din Regulamentul pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici publicăm concurs.

Invităm pe postulanți, cu rugărilor ajustate conform art. 7 al suscitatuului Regulament să le înainteze nouă până la 20 Iunie a c. Retribuțiunile sunt cele provăzute în legile în vigoare plus 2 stânjeni de lemne de foc și venitul dela eliberarea билетelor de vite.

Primpretor :
Danilă Șerban.

Nr. 5294—1924.

Publicațiune.

Pentru ocuparea funcțiilor vacante din administrația județului Timiș-Torontal, publicăm vacanța următoarelor funcțiuni:

- 1 notar județean la subprefectura județului
- 1 primarchivar județean la subprefectura județului
- 1 archivar județean la subprefectura județului
- 5 oficanți la subprefectura județului
- 1 pretor la plasa Receaș
- 1 pretor la plasa Centrală Timișoara
- 1 oficiant la plasa Sănnicolaul-Mare

Candidații cu diploma universitară se vor propune spre încadrare în clasa de salarizare IX, gradațiunea 3, cei cu diploma de absolvirea liceului în clasa X. gradațiunea 3, cei cu 4 clase locale sau a unei școli echivalente în clasa XI. grad. 3.

Postulanții, cari trec din altă funcție administrativă în aceste posturi, se vor încadra după posibilitatea dată de prevederile bugetare în clasa și gradația, ce posedă.

Postulanții vor adresa în termen de 3 săptămâni socotite dela ziua apariției acestei publicații în Gazeta Oficială de județ la Subprefectura județului Timiș-Torontal, petițiune în scris, atrăsând:

Extrasul de pe actul de naștere;

Certificatul medicului de circumscripție asupra aptitudinii sanitare și fizice;

Certificat de studii și de examenul de capacitate prescris pentru impiegați (oficanți) la art. 73 din regulamentul statutului funcționarilor publici.

Dovezi pentru satisfacerea serviciului militar;

Declarație pentru limbile ce cunoaște;

Dovezi de cetățenia română, purtarea morală și serviciile publice, ce a ocupat până acum.

Postulanții, cari trec din altă funcțiune publică, vor înainta cererea prin autoritatea, la care funcționează, cu referințe din partea acelei autorități.

Timișoara, la 28 Maiu 1924

Subprefect:
Bejan.

Dlor Notari !

Imprimarele și certificatele pentru dobândirea Naționalității Române (lista pregătitoare, registrul alfabet c și certificatul) apoi Carnetele pentru taxele comunale renoite și întocmite pe 3 ani, cu toate celelalte imprimare recerute. Un carnet costă 5 Lei. Sunt carnete întocmite și pe un an cari costa Lei 1.50 bucată.

Se pot comanda prin Uniunea noastră și se vor trimite imediat cu rambursă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Presidiul.

Modele și formulare pentru lucrări particulare notariale.

Nu putem întrelăsa a nu atrage atențiunea colegilor nostri asupra lucrării d-lui Ludovic Irsai care va apărea în luna Iulie purtând titlu „Modele și formulare pentru lucrări particulare notariale“ care va ilustra cu exemple toate cazurile de lucrări particulare notariale din domeniul administrativ comunal.

Textul român este tradus în limba maghiară și oferă deci un avantaj acelor notari eari nu posedă suficient limba statului.

Broșura a fost întocmită cu luare în con-

siderare a legilor și regulamentelor celor mai nouă deci putem afirma că este indispensabilă pentru orice birou notarial.

După cât știm autorul a trimis deja avizurile referitoare la procurarea broșurei, deci cei ce ar dori să comande această lucrare pe care o **recomandăm călduros** (extensiunea ei va fi de 100 Lei) să grăbească a face comanda la adresa autorului: **Ludovic Irsai, Lugoj str. Cuza Vodă 10**, având în vedere că broșura va fi tipărită numai în număr redus.

